

7/6284

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

05/06/2005

1082

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 24/05/2005 tarihli ve A.01.0.GNS.
0.10.00.02-11279 sayılı yazınız,
b) 01/06/2005 tarihli ve 620 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan ve İzmir Milletvekili Enver Öktem tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6284 Esas No.lu soru önergesiyle ilgili cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bir aylık ek süre verilmesi istenilmiştir.

Söz konusu soru önergesine verilen cevap örneği iki nüsha hâlinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

Sayın Enver ÖKTEM
İzmir Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6284 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Taslağı Bakanlığımızca hazırlanıp Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda 04/12/2004 tarihinde 5271 sayılı Kanun olarak kabul edilen Ceza Muhakemesi Kanununun "Müdafî görevini yerine getirmediğinde yapılacak işlem" kenar başlıklı 151. maddesi;

"(1) 150 nci madde hükmüne göre görevlendirilen müdafî, duruşmada hazır bulunmaz veya vakitsiz olarak duruşmadan çekilir veya görevini yerine getirmekten kaçınırsa, hâkim veya mahkeme derhâl başka bir müdafî görevlendirilmesi için gerekli işlemi yapar. Bu durumda mahkeme oturuma ara verebileceği gibi oturumun ertelenmesine de karar verebilir.

(2) Eğer yeni müdafî savunmasını hazırlamak için yeterli zaman olmadığını açıklarsa oturum ertelenir."

Şeklinde iken, başta Yargıtay olmak üzere, hâkim ve Cumhuriyet savcıları ile yapılan bilgilendirme toplantıları sırasında 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile ilgili olarak ileri sürülen görüş ve eleştiriler doğrultusunda, uygulamada ortaya çıkabilecek olası sorunları giderebilmek amacıyla Kilis Milletvekili Hasan Kara ile 2 Milletvekilinin hazırladığı Kanun Teklifinin, 25/05/2005 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında;

"Müdafîin Ceza Muhakemesi Kanununda belirtilen müdafîlik sıfatından kaynaklanan hak ve yetkilerini kullanırken her şeyden önce bu görevin gerektirdiği haklarını kanunların belirlediği sınırlar içerisinde kullanması zorunludur. Nitekim, usul kanunlarının hukuken korumuş olduğu savunma hakkı da bunu gerektirir.

Müdafîin savunma görevini üstlendiği soruşturma ve kovuşturmada, özellikle belli birtakım suçlardan haklarında soruşturma veya kovuşturma başlaması halinde bu görevini tarafsız ve objektif bir şekilde sürdüremeyeceği açıktır.

Karşılaştırılmalı hukuka bakıldığında, bazı suçlarla ilgili davalarda, belirli olayların müdafîin görevini kötüye kullandığını göstermesi halinde müdafî görevden yasaklanabilmektedir.

Alman mevzuatında sadece şüphe üzerine avukat hakkında müdafîlikten yasaklama kararı verilebildiği halde, teklifle getirilen düzenlemede, avukat hakkında mutlaka maddede sayılan suçlardan dolayı kovuşturma açılmış olması aranmış, böylece daha teminatlı bir yaklaşım benimsenmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrasında müdafî veya vekilin görevden yasaklanması konusu düzenlenmektedir. Avukat hakkında, maddede yazılı suçları işlediği iddiasıyla kovuşturma başlatılmış olması halinde müdafîlik görevinden yasaklama kararı verilebilecektir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

Maddenin dördüncü fıkrasında ise müdafî veya vekilin görevi üstlenmekten yasaklanmasına ilişkin usul düzenlenmektedir. Görevinden yasaklama kararı, kovuşturma konusu suçla sınırlı olmak üzere, bir yıl süreyle verilebileceği, kovuşturmanın niteliği itibarıyla bu yasaklama süresinin, altı aydan fazla olmamak üzere en fazla iki defa uzatılabileceği hükme bağlanmaktadır.

Maddenin beşinci fıkrasında savunma hakkının kısıtlanmaması amacıyla, görevden yasaklama kararının, tutuklu veya hükümlü ile yeni bir müdafî görevlendirilmesi için ilgili baro başkanlığına bildirileceği hükme bağlanmaktadır.

Maddenin altıncı fıkrasında ise, görevden yasaklanan müdafî veya vekilin, tutuklu veya hükümlüye ceza infaz kurumunda veya tutukevinde başka davalarla ilgili olsa dahi görüşmeyeceği hükme bağlanmaktadır.”

Gerekçesiyle verilen önerenin kabulü sonucunda, 5353 sayılı Kanunla, söz konusu maddenin kenar başlığının “Müdafî görevini yerine getirmediğinde yapılacak işlem ve müdafilik görevinden yasaklama” şeklinde değiştirildiği ve maddeye;

“(3) 149 uncu maddeye göre seçilen veya 150 nci maddeye göre görevlendirilen ve Türk Ceza Kanununun 220 ve 314 üncü maddesinde sayılan suçlar ile terör suçlarından tutuklu ve hükümlü olanların müdafilik veya vekillik görevini üstlenen avukat, hakkında bu fıkra da sayılan suçlar nedeniyle kovuşturma açılması halinde tutuklu veya hükümlünün müdafilik veya vekilliğini üstlenmekten yasaklanabilir.

(4) Cumhuriyet savcısının yasaklamaya ilişkin talebi hakkında, müdafî veya vekil hakkında açılan kovuşturmanın yapıldığı mahkeme tarafından gecikmeksizin karar verilir. Bu kararlara karşı itiraz edilebilir. İtiraz sonucunda yasaklama kararının kaldırılması halinde avukat görevini devam ettirir. Müdafilik görevinden yasaklama kararı, kovuşturma konusu suçla sınırlı olmak üzere, bir yıl süre ile verilebilir. Ancak, kovuşturmanın niteliği itibarıyla bu süreler altı aydan fazla olmamak üzere en fazla iki defa uzatılabilir. Kovuşturma sonunda mahkûmiyet dışında bir karar verilmesi halinde, kesinleşmesi beklenmeksizin yasaklama kararı kendiliğinden kalkar.

(5) Görevden yasaklama kararı, tutuklu veya hükümlü ile yeni bir müdafî görevlendirilmesi için derhal ilgili baro başkanlığına bildirilir.

(6) Müdafî veya vekil görevden yasaklanmış bulunduğu sürece başka davalarla ilgili olsa bile müdafiliğini veya vekilliğini üstlendiği kişiyi ceza infaz kurumunda veya tutukevinde ziyaret edemez.”

şeklinde dört yeni fıkra eklendiği malûmlardır.

Öte yandan, Anayasanın 98. maddesinin ikinci fıkrasında, “Soru, Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Başbakan veya bakanlardan bilgi istemekten ibarettir.” hükmüne yer verilmiş; aynı maddenin son fıkrasında da, soru ile ilgili önergelerin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile cevaplandırılma, görüşme ve araştırma yöntemlerinin Meclis İçtüzüğü ile düzenleneceği öngörülmüştür.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün;

“Soru” kenar başlıklı 96. maddesinde “soru”nun kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile Hükümet adına sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Başbakan veya bir bakandan açık ve belli konular hakkında “bilgi istemek”ten ibaret olduğu;

“Sorulamayacak konular” kenar başlıklı 97. maddesinde de; başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular ile tek amacı istişare sağlamaktan ibaret konuların ve konusu evvelce Başkanlığa verilmiş gensoru önergesiyle aynı olan soruların sorulamayacağı” hükme bağlanmıştır.

Bu bağlamda, Anayasanın ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün yukarıda belirtilen hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, önergede yer alan diğer soruların bilgi istemeye yönelik olmadığı, kişisel görüş ileri sürülmek suretiyle düşünce öğrenmeyi amaçladığı anlaşılmakla cevaplandırılmasına yasal imkân görülememiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan